

Appartementen en kantoren La Liberté, Groningen

Woontoren lijkt boven het kantorengedeelte te zweven.

Tegenover de Gasunie, aan de westelijke ring in Groningen, ontwierp de Franse architect Dominique Perrault in opdracht van Christelijke Woningstichting Patrimonium La Liberté twee kantoor- en woontorens. Co-architect voor de realisering was Oving Architecten BV. De eerste toren heeft tweeëntwintig lagen, waardoor de toren zo'n 72 meter in hoogte is, de tweede toren steekt met tien lagen zo'n 40 meter de hoogte in. Een spectaculair gezicht, wat wordt benadrukt door een groot aantal opvallende spiegels van roestvrijstaal.

La Liberté bestaat uit 120 woningen, 3000 m² kantoorruimte en een ondergrondse parkeergarage voor 173 auto's. Een groot project, en dus was er veel ruimte nodig. 'De locatie was in handen van Hanzevast en is overgenomen door Patrimonium', vertelt Francine Neerhof Oving, die als co-architect de realisering van het ontwerp voor haar rekening nam. 'In overleg met de gemeente is door Hanzevast voor de Franse architect Perrault gekozen. DPA was verantwoordelijk voor het ontwerp, wij voor de technische uitwerking. Daarnaast hebben we onder andere de plattegronden van de woningen geoptimaliseerd. Het bureau heeft de aanvraag voor wijziging van het bestemmingsplan verzorgd.'

Geëmailleerde glaspanelen

Met het ontwerp van de Nationale Bibliotheek (1989-1995) in Parijs verwierf Perrault internationale bekendheid. Op zijn 36ste won hij in 1989 de eerste prijs met zijn prijsvraagontwerp van deze Franse nationale bibliotheek, en sindsdien geldt hij als een van de beste architecten van Frankrijk. Momenteel heeft Perraults architectenbureau meerdere filialen

die over de hele wereld gevestigd zijn. Via deze filialen komen vele opdrachten binnen, waaronder het Olympisch tenniscentrum van Madrid en de renovatie en uitbreiding van het Mariinski-theater in St-Petersburg. En nu dus La Liberté in Groningen.

De gevel van de torens is grotendeels met glas bekleed: drie lagen van ruim 2000 m² gezeefdrukte en geëmailleerde glaspanelen, die niet alleen een esthetische functie hebben, maar ook zonwerend werken. Achter die glazen gevels zijn de kantoorruimtes gesitueerd met de appartementen ter plaatse van het metselwerk. In de bouwlaag tussen die beide functies is een terugliggende laag met gemeenschappelijke functies gesitueerd.

'Perrault ging had in eerste instantie een klimaatgevel ontworpen', legt Neerhof Oving uit. 'Vervolgens is gekozen voor een enkele gevel die de zon buiten houdt door middel van een zonwerende coating en een zeefdruk. Deze zeefdruk maakt de gevel voor een derde gedeelte dicht, terwijl het binnen wel open oogt.' Die structuur komt ook terug in de

tegels van de vloeren en plafonds van de algemene ruimtes. Perrault heeft deze strepen eerder bij een hotel in Barcelona toegepast. Toen op een spiegelende manier, in Groningen is gekozen voor lichtgrijze strepen, in verband met het Nederlandse weer.

Open ontwerp

De locatie waarop La Liberté is gerealiseerd maakt deel uit van een reeks prominente locaties langs de stadsring van Groningen. Gebouwen met hogere bebouwing markeren die essentiële plekken. Tegenover het massieve, organische kantoorgebouw van de Gasunie moest een slank luchtig gebouw als tegenhanger komen. Neerhof Oving: 'Maar wel een gebouw van 25 bij 25 meter. Anders was het niet mogelijk om vijf appartementen per etage te realiseren, wat nodig was voor de haalbaarheid voor het project. De slankheid is gerealiseerd door de blokken te verschuiven: die gaan als het ware op één been staan. En dit wordt nog eens versterkt door de insnoering op de derde verdieping.'

Door deze 'open' ruimte lijkt de woontoren boven het kantorengedeelte te zweven en dat krijgt het ontwerp een ruimtelijke en functionele tweedeling. Op de derde verdieping worden de twee torens met elkaar verbonden door een brede luchtbrug. Bovendien is er door die terugspringende verdieping tevens aansluiting bij de wijk, omdat de onderste kantoorlagen aansluiten op de omliggende bebouwing.

Spiegeleffect

Opvallend zijn de gevels van de torens, die opgesierd zijn met erg fijn gepolijste rvs-spiegels van Hunter Douglas. 'Deze spiegels maken het gebouw vrolijk en sprankelend', licht Neerhof Orving toe. 'We hebben ze zo gepositioneerd dat het verkeer er geen hinder van heeft. En de ophanging laat een kleine spleet tussen de spiegel en de wand om de windbelasting te verminderen. Leuk detail: de lucht heeft een bepaald effect op het metselwerk waardoor het zwart soms bruin oogt, en het soms roze.'

Duurzaamheidsaspecten

Op het gebied van materiaalgebruik en duurzaamheid heeft voormalig directeur Van der Heide van Patrimonium zijn eigen visie doorgevoerd. Er is uit exploitatieoverwegingen bewust gekozen voor anodisering van de gevelpuien, die Van Dool Geveltechniek plaatste, in plaats van poedercoating. De levensduur is langer en de uiteindelijke kosten zijn lager. De gevels zijn volgens de doorstrijktechniek gemetseld met Remix uitbloeiingsarme doorstrijkmortel, om verzekerd te zijn van fraaie gevels

zonder hinderlijke witte kalkuitbloei. Deze mortel heeft het Dubokeur voor duurzaam bouwen van het Nederlands Instituut voor Bouwbiologie en Ecologie (Nibe).

Neerhof Oving: 'Er is gekozen voor een hoogwaardige isolatie van de gevels. De visie is ook dat elke bewoner zijn eigen energie in de hand kan houden. Ventilatie door middel van roosters is daar natuurlijk een onderdeel van. Onderhoudstechnisch is dat veel eenvoudiger en goedkoper dan wtw-filters.'

De torens hebben twee dove gevels vanwege de geluidsbelasting van de snelweg. In een dove gevel mogen in principe geen te openen delen worden aangebracht. Alle verblijfsruimtes ter plaatse van de dove gevel hebben daarom een loggia en kunnen ventileren via diezelfde loggia. Neerhof Orving: 'Die mag wel weer open verbindingen hebben zodat mensen zelf kunnen kiezen wat ze open zetten.' Met het project is niet alleen een verdere invulling gegeven aan het wijkvernieuwingplan Corpus den Hoorn, maar heeft Groningen er na de realisering van de kantoren van DUO aan de stadsring weer een spraakmakend ontwerp bij. Een modern landmark, met een heldere sculpturale architectuur. Door de aanleg van een ecologische daktuin op de parkeergarage sluit La Liberté bovendien aan bij de bestaande ecologische hoofdstructuur langs de A7. (Illustraties: jimernst.nl)

La Liberté Groningen

Bouwgegevens

<i>Locatie:</i>	Laan van de vrijheid
<i>Functie:</i>	120 appartementen en 3.100 m ² kantoor
<i>Bruto vloeropp.:</i>	19.000 m ²
<i>Bouwtijd:</i>	september 2009 - juli 2011
<i>Bouwkosten:</i>	€ 22.000.000

Opdrachtgever: Christelijke Woningstichting Patrimonium

Bouwteamleden:

<i>Architect:</i>	Dominique Perrault Architecture, Parijs
<i>Uitvoerend architect:</i>	Oving Architecten, Groningen
<i>Aannemer:</i>	Geveke Bouw, Groningen
<i>Installaties:</i>	GGB Installaties, Zuidbroek
<i>Installaties:</i>	Feenstra Installaties, Groningen
<i>Klimaat installaties:</i>	Brink Climate Systems,
<i>Ventilatie:</i>	De Rooij Ventilatie, Groningen

Onderaannemers & Leveranciers:

<i>Uitbloeiingsarme doorstrijkmortel:</i>	Remix, Borger
<i>Afbouw:</i>	Rubingh Afbouw, Stadskanaal
<i>Gevelbouw:</i>	Van Dool Geveltechniek, De Lier
<i>Bouwmateriaal:</i>	Veldmans Technische Handelonderneming, Tynaarlo
<i>Metselwerk:</i>	Metselbedrijf K. Strating, Groningen
<i>Daktuin:</i>	Donkergroen, Groningen

Voor uitgebreidere informatie over dit project en colofon verwijzen wij u naar:

BouwinfoNet.nl